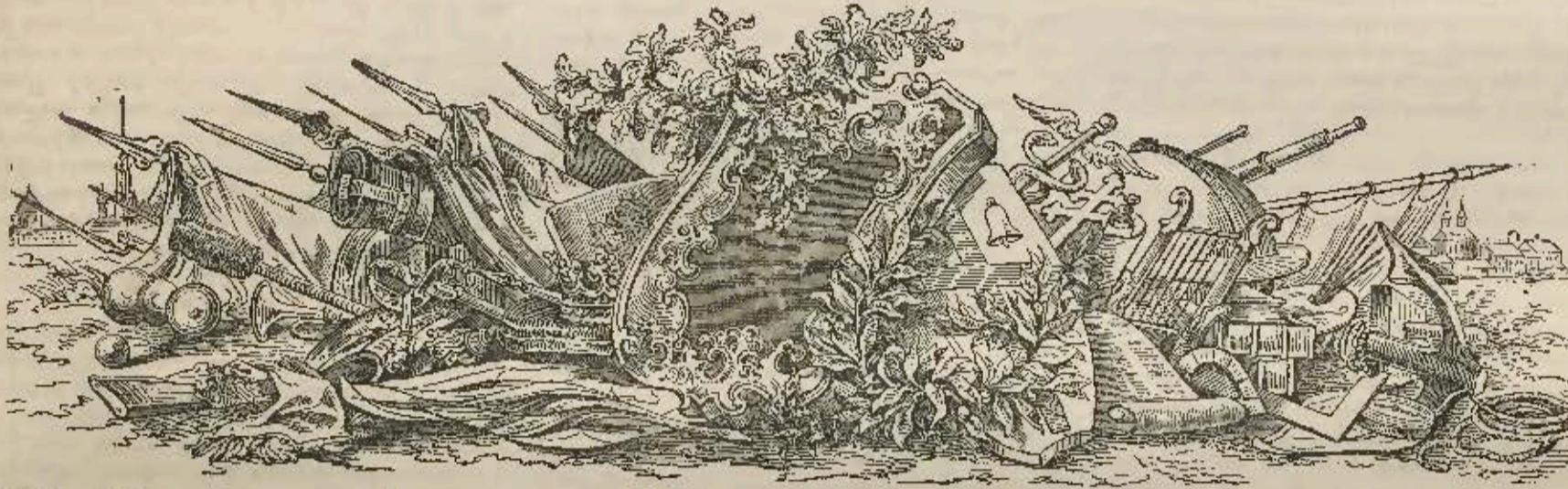

Enigma

Page 44

6. ԿԱՅԵՄԵՐԻ (25 ՀԱԿՑԵՄԵՐԻ)

1854

ԱՐԴՅՈՒՆԱԳՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

СИСТИП. Семиречиенде қаза-түшірек істілгенде Әдемінде топшы
жөн тұшанасынан көзде — Әңсілдердегі тұрағыздың қарасты әр-
малынан және қарастынан оғындырылғанда — Әңсілдердегі
тұрағыздың және қарастынан ішкелес — Әңсілдердегі әдеби
жазуынан да.

ԳԵՐԱՅԻՆ. Կայսեր գործոց միջոց անհայտ հաւաքութեաժն
ԱԿԴԱ. Խարսկանիշ կազմածներ եղան կը խռովին:
ՀՈ-ՄԻՋԱ. ՏԵՐԱՊՐԻՒԹԻՒՆ. Շ. Շ. Ա. Ս. Յ. Յ. Յ. Յ.
ՄՊԱՐԱՄԻ. Բազարական և ըստոց պարագանեաժնեա:

ԱՐԵՎԻՆԻԿԱ - Գեղարքունիկա պատմութեան վեցերունկական գործը:

ԱՐԱՅՈՒ

Digitized by srujanika@gmail.com

ՊԵՏՐԻՆ առարիթման գեղազա՞ն էսթերչաղի իրան անցող պրերը նորմէն պիրքն դարձաւ, օւսից որ կարեւոք դրցեցի համեր մէկ քանի օր մը Ային- և հկած Պոլ հօմին նետ խառնեցավ մէետ մէջ էր: Այսուի, որ առարիթման գահըն կազմակ որոշի անկանութերի Ամբ զբան թափն տրուան պրոտականն ալ մէկուղ տարած ըլլոյ: Առարիթմ առանք պրոտականն մէջ տեսն կարեցի զիջում ները կազի ընել, եւ միշա իր ջանքը կը ցուցընէ զերմանակն միսթիոնը պահելու և արեւելան ինդրոյն մէջ Պրուժ ու Վերանակն դաշնակութեան նետ միարան գործելու: Չորս ծննօթ պահանջնուց իւ տերուն վրայ մանրանուն չ'ազ ինաւալ պատ ամենայնն իրեն կը վերտպահէ ներգործական պատրազդի միջանութիւնը, երբար հարկուոր անենալու ըլլոյ, եւ միայն կ'ուզէ ասիցիւ զիշերմանակն գահնակութիւնը, որ անեն գերանակն տերութիւններն ալ զիշեր առնան և մինակ առասկան յարակնն զէմ զերմանակն ու Առարիթման առանձնները պաշապաննեն, երբ միշը նուշի դէմ իւմ իրական դրազդական գահնակութիւնն ու պահպանը կ'անդան իւ առաջարկութիւններին ընկած առ աւազը և որ մինչեւ այս Փարքեան պինայի գահիւն առ առաջարկութիւններու չ հաւանած, և խօսակցութիւնները գեր ի կողմացած են: Կ'ըսուի մէկ մէկ քանի օր յառաջ մէջ արդյուն ըստ ըլլոյ թէ իր քարգքականութիւնը որոշ քաղաքուկանութիւնն ու նետ միարա ներու, և զգերմանիան սկսացընուոց ներձուած մ'անհանջ և գուռն հետեւութիւններէն պահպանեց համար՝ ամենին իր միջոց որ ձեռքէ թուալ չ'ուզեր: Ասոր համեր կ'երեւաց որ Պր Փարքեր Փիգրտիւնին ճամփորդուեան ունենալու Ծետեւթեանը կը ուզանն, թէպէս և շատ քիչ յիս կը որ անոր առաքելաբիւնը ըստ աշուոցըցէն եւ մ'ունենայ: Եսոց իթէ սացդ և որ Պր Փարքեր պիգրտիւնին իր բան առաջարկութեան նորատակն աեղած ըլլոյ որ սափակ զւարտիւնն, զիրուն ու Գերմանիոյի ուրիշ աերութիւններն ուղարկի զորակող գահնակութիւնն ու կոստիւու: Որուն Ֆիննունքը չ'է գիշեր մը բանել ըլլոյ կրնակը գրտիւնապէօ հաստատել որ նշոյն հու (Ալեքսա) ամենալի ընկույն անենի առնեն:

ունին եղարք՝ բուն բնապրին թարգ մնապեմիւնը մեր ըսթերցազներոն հաջրգելը կը խառապանեց, եթէ որ հասարակությունը ըստ — Աւրիշ կողմանն ուրագն ծանութ է, որ պատերազմի արտօնութիւն դորժոց պաշտոնեան որ. ֆոն աւը Փփորտմէն, աղջուկէն անձ Ապրանիցի արտօնութիւն զործոց պաշտոնեան որ. ֆոն Վայով առ խորքըն մէջ միջարգութիւն ընելու արտօնութիւն կազմի գործունելութիւն մը կը ցործընեն. երես պաշտոնեանն այ պերպին գացին, Պրոցի կառավարութիւնն առօպրիական կառավարութեան հետ միաբանելու, եւ առ պատճառաւ Պանթայիքը մելու հետ հետ շատ անդամ երեքը մեկնելու խորհրդի նոտած էն: Խայց թէ յաջող եւ յէնզած է թէ չէ գետ յայտնի չէ: որ. ֆոն աւը Փփորտմէն այնուն այ եկան քանի մ'ան-

Ա անուականքեան պաշտօնաբանին մէջ Հիմա ենթէ բնկած են որ Առողջապահ մէջ անշարժ գրանի գրամականակը (banques hypothécaires) հոստատեն, և իրենց օրինակ կ առնեն վաղընդույք, պարզի եւ զիրգթեամբերին մէջ եղած նօյն տեսակ գրամականակը :

ՊԱՏԵՐԱԳԱՅԻ ԼՐԵՐ

1. Արինեւ, 29 Հակոբ. Տեղիքի. (Արէնոս հառա. 31թ): 1. Իմիւնասի զգացակեալ Հակոբ. Տեղիքի 25ին Աղդ զիացըց անշատեալ մէկ բանակին քայ յարձակեցաւ, և այն չըրս մանր ամրութիւններին որ զիրենք կը պաշտպանէն՝ առաւ: Տասնու մէկ մէնդ անօր յարձակովերուն ձեռքն ինկան: Այն միջցին մէր նաւե ձիաւորաց յարձակուց մ'ոյ եղաւ, և ոն առենք Անգլիացիք իրենց թէելեւացն ձիաւորներուն կեսը կորաբնցուցած կը համարա. թէ: Երբ Քերսոնիկն, որ անօնց հրամանաւաբն էր, գժուարան կրցու ազատի:

3. Ապրչաւ, 29 Նույնամերերի: Մենքիզա՞ իշխանն ամեցաւ 23ին կը ծանուցանէ թէ գաշնաւորաց կողմաննէ պաշտպանութեաւ շարունակութիւն բայց Առաջատարից ամբարձութեալերը քիչ վեստեցնու: Դավա կողմաննէ յարձակումը շնորհուեցաւ: Մենք, կ'ըսէ, շատ անգամ գիշերուց դա ըս կը յարձակիմք, եւ աս յարձակութեալերն մէկը մէծ յանձնութեամբ պահպանեցաւ: Վայրինայու ունարկութեան մէտեղն

մեջէն Տ Հրատանդ. Եւ 11 թիզանոթ գամաւեցու։
Երբ Քմինքիքէրափ երկց սրդին, որն ոք տնօպվեռ-
կան թիմիապահներու հարփարտղետ է գերի ըլո-
ւուեցաւ։

5. Փարփղ, 2 Նոյեմբերի: Պահվեց կը ճանա-
ցանե որ Խրեն սուլ զիական շրջենաւը, որն որ Աւ-
տուագիտն Հօկտոմբերի 25ին ելած ու 26ին կանա-
չանած էր, ու լարը բերաւ որ զնովակածութիւնն
ու ժգնութեակի կը շարունակեր: Պաշարովինը եւել
ու թնդանօք քաղցին զրանը ուղղուծ էին: և նոյ-
եմի քաղցրը միրաւուներով ու մաւաշներավ լե-
ցաւած էր:

Վահակարական լինեն ըստ մասին կը հաստա-
տուին Արևելքին հասարակ ճամբար եկուով վերջնու-
տեղեկութիւններով, որուոր որ մինչեւ Հակոսեմերեց
23ը կը համարէն, եւ կ'ըստն թէ Հակոսեմերեց 17էն
մինչեւ 20 գնդակութեմբ անընդհատ տեսածէ է:
Հայութանէ Հակատող նալը եռուով կողմանէ սիրու-
րաս զնդակածութեան, որուու հետզհետէ մասնա-
կից եղան 22 սաւելք, որուց մեջ մէկ առշական-
էր մէկ եղիպատակուն նաև կար, եւ մերեց ժամբ-
17էն մինչեւ իրիցուան ժամբ է, եւ այսպէս նուր-
արմբոր նորեն քաշա գետին քայլ իր առջի դիրքը
բանց: Առուելքն աղէկ ոչան մէն առնուր եղեր-
բայց իրենց բերդերն ալ մէն մի շնէ կրամ:
Ան ուշ ժորի ճոփապետի նալը մէկ ուուր մ'ընդ-
ունեցաւ եւ ասամի մասաւեցաւ: Ճոփապետին երկը
սպականները մէկ լիորդենի մեջ շախատանցան, եւ
շրբարգ օգնական մ'ալ ծանրապէս զբաւորաւե-
ցաւ: Խոկ Համբէն ճոփապետը զրեմէ հասշքով, մը
աղասակցաւ: Հայութանէ քիչ մ'առենուան համար
անդորքածելի եղաւ: Նշյա առթիւ մեջ հանուն
Փաշային տղան ալ մեւաւ: Անելք պատշաճ առանց
կայդի մնոց, եւ մէկ քանի ուրիշ մասաւած նաև-
րով կասանդուուրին բերուեցաւ: Սեւաստովինը
ուներէն շատերն անդ զիական մարտկոցներէն պար-
ցան: Կազդիկական մարտկոց մը քայլուեցաւ, լայզ
անը ներհակ ու Աւաստովինը աշխարակ մը կօր-
ծանեցաւ: Առուելք գիշեր ցորեկ Կողմանախն իրենց
հազարատեշները նորոգեցաւ: Եւ իմաներիս քիչ
ժամանակ քողմաններուն ձեւոքը մնաց: անդ զիական
դրդը, "Ի՞ն որ իր քիչուորութեանը համօք նցն գու-
զարը թագուցած էր, բարձութեամբ նորեն եկա-
ւաւու: Արքայի տաճկական զօրացամենին հրունա-
ուուր Անելքին փաշան հիւանդացած Կաստանու-
պալիս գարձաւ:

ըստ առ քանի անդիմունք առ այլ կը ծանուցանէ, որ Քանրութեր զօրուց առ սպառնացած ըստց, որ Սէւաստոփով Բոյոր պահանջորդ գօթը պրէ կ'անցնէ, ինչ որ Ծենչքրով իշխանց միտքք գրածին վայս հոսանառուն կ'ենալու ըստց, որ Քաղաքի կ'այլէ կը տուզորէ երբար ալ պաշտպանելու ճար մը շատենաց: Աս մերժի ծանօթութիւնը, թէսկաւու կէս պաշտպանական լրագրէ մը յառաջ եկած է, ոյսու ամենայնիւ տարակուանաօք ընդունելու է կըսէ Առողջութեան նշանակութեան:

— Ասած հարեւոր լուրջը տալին ետքը, Խորդի
արշաւանքին պատճեն իմինը շարունակիր, Համար,
համառատի, կը գնենք հօսուելու հետևեալ հա-
սուածն այ, զրո՞ւ որ Ա-Շ-Տ-Ն-Յ էր-յու (Զերմանից
բարեկամ) լրագիրը երկան կը գրէ: Ենցեալ ամոցն
Հոկտեմբերի 16-ին, կըսէ, զանաւոր զրոք միեւն-
Աւաստովորէն կես միոն հեռու յսո՞ւ ալ դասած եւ,
Անդդիմաց առջի զրաբառ թիզ Ձեռնայա ձորին գոտ
ի վայրը կեցաւ և չափաշխի դործարակը գրաւեց,
որպէս պաշարուաղինուն խմելու ցորքը կարուեցաւ
ևսի գաղափացիք արդեն 14-ին երիշու արտաքին ամ-
րոցին հեռուեն գեղակինելու ոկան էին: 16-ին
պիշտը լիբրէն Ձեռնայա ձորին վրայ Եղող գոշ-
նաւորաց գոյց յարձակում մ'եղաւ, և Ենցդիմ-
ուոց զրաբառ թիզ 150 մետրալ, միբաւոր և զերի
թեղ տարօվ՝ սահմանեցու պահասախ զրոքին քոյլ
քաշուիլ, որով Խուաք ալ հիւսիսացին ամերոցն
ասածինենք և նաև քաջուեցն:

Առջի մեծ զեղակումներնը, որ 100ն սկսած, առ Հետեւութիւն ունեցաւ որ նոյն օքը Տաճկաց ժամանօթելիք Խուսաց մարտկոցին Յ թնդաս աժթները լուցուցին, թէ շահագի Առասելը տանը մեջ ու ոյց գիշերու ան յարձական ատեն ուրիշ թւնդանամինել պրին Հաստատեցին : Կայուն Նորմաց վրաց փոց և զած յարձակումն այ մեծ հիանութիւն ունեցաւ, որովհետեւ Եթին լուսընալուն պէտք գալ-

Խառովը թէ ցանկվեն և թէ ուղիղ մեծ սաստկու-
թեամբ նորէն զնող ակօթալիքնեն ոկտան։ Քանի մը
հարիւր մնող անոթներու գնդերուն ապրափը քաղ-
քին հարուստն կողմն աւերակ կը դարձընէր, իսկ

սուսառմք, որն որ մինչեւ Օքսարով որոշ կը լուսե՞ց երկիրը կը ստանացնէր : Գաղնու պայ նաւատարմութ ու պատերազմի հարդաւ Սեւաստոփոլի խօրշին մուսուրը կը ճանինար, ու որ իրենց սպասարշութ

ապա նաև տառմիջյալ (12 Տակասոց նաև և. 9 շոշեաւ) և. 1000 մէն աւելի ցամաքային թիվ անօմնենքը սոսկացի կրակի մ'ընելու որան: Անմիջապէս իսկզբան դաշնաբորոց մէծագոյն նաև հրէն երեք հատը վետաւեցան: Անոր համեօր Համլին ծովողիւր, որն որ իր Աւ ծովականասորմիջը ուրիշ մէծ գործազութիւն մ'ընելու: Միաբը գրած է, որչեց որ քառասուրդարանին ամրոցը Կարցիխացւոց ցամաքային մարտի կացներուն հետ միացած զնդակոնէ, իսկ ուստի կան նաև տառմիջյան վայս հեռուանց ԿՊ միաբնաց դրբագիւր արձակէ: Զարժանք է որ նաև ասց պատեմաց մականական նաև երը աեղեցին անշրջ կեցան, գոյտ

տարդ համար էր, որ Առաք միայն նաև առարկանին տէջ Հաբիրասոր մետեղեր եւ վիրա օրներ ունեցան. Նշնչափ Կորուսու մը Օրուելը ծովեղերեւոյ մարտ կոցներուն բարձր կրեցին: Քանիքով ծովարեափ տեղակալը նշյալ օրը թէսուրոնի հրասպանին վրայ 90 վարժուց զնդէ մը խախախեցու, քիչ ժամանակուուն մէջ իր քոփ և առաջն կարգի վիրենի պաշտօնաւ կալեր եւ 500 վիճուրներ բնկան: Ենոք հանր Ուռափ պաշտօնական յայտարարութիւններն ալ իրենց կորուսոր շատ հայտներ կը գնեն:

18/ն Մենքքով իրանը անելեքով ճեղագնաց սուրբանդակ մը խալքեց, որիւս կի Տանիենապեր կետն գերբին մայզորքն ակյուպազ կառքերով պահչէ Ասրայ խուրեն: Դայն օրը գաշնաւորաց համար ալ Պարզուու նաև երու պանութեան զօրք, ձիեր և. 1300 կի եկան: Խոյց առանց վրայ Քողաքներու հասուած մը յանդուզն փոքը մը յարդոցոց, եկերը գաշնաւորներուն ձեռքէն Պայտքայսի բարձրաւանդակներուն վրայ քշեց՝ 240 զաշիքայի պահապանները ցրտ եց եւ Նգուարները մեոցոց:

ՀԵՇԱԳՐԱԿԱՆ 1767

11. ԱՅՐՈՒՄ, ՏՎԱՅԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔ:

1.1. սնուոն, Կայուլիքերի (Կերպենածություն), 1.ըրտ
Սթրկելի վիճակ Կառավարության պրոցես Հակոբի մարդկան 28ին
կը ծ անուշանէ, որ ամսոյն 23ին 30,000 Ռուա Պա-
րբռա այլ ամբողջ ներուն վայր յարձակեր ու անոնց-
մէ երկուուն ասեր և և մէջի թնդանութեան Ենդղա-
ցուց գէմ ու զյէր են. թեթեւ ալլէն հեծերոց գնչե-
րուն ալ սասարիկ չարդ տուեր են. Ա. ըրդին գրեթե
իրադիմուցոց գիւրն 80,000 Ռուաերէ յարձակում
մը կըկց, բայց ան առենը Առօսերը սասարիկ չար-
դուեր են. Անաստովով շուտով ենալը ԿԸ յուսա-
ցուի:

2 : Փարթիզ, Կ Նշեմիքիրի : Երեկ իրավուան Փաբրէ
լողիքը կը ծանոցանէ, մէ Հականիքիրի Հօմն
Առևտաց զօրարաժին մ'երեք տաճկական մարակոց-
ներու վայ յարձակեր ու արշութիւնը է : Առևտերը
կը խնացին Արդղնացու վայ վազելու, եւ սցուգես-
ալ յարձակեցան Երեք անդղիսկան ձիաւոր գեղե-
րու վայ, եւ շատ վեա տունն : բայց երբ որ ուրիշ
երկու անդղիսկան գեղեւը եւ մէ գուշչիսկան զօ-
րարաժին մը օգնութեան հասաւ Բաւու եւս քա-
շուեցան տաճկական մարակոցներուն եօնեւը : Հոկ-
տեմբերի 26:ն Խուռարը Աւաստափոշէն գուրս յար-
ձարկեցան բայց ևս վենառեցան, եւ 1000 հոգի
կորսրդոց զին :

3. (Օսմանա, 1-այշեմիքերի), առտուններ: Անձառագիտական քոյլ մինչև Հակոբեակերի 29թ առաջարկը բանման մեջ զած է հեր: Վանայն 25թին թուոսց բնիք դերեւն գուրս յարձակելուն, նշյալեա Ասդրամատեան զորագագեին և զաշնաւոր զօրաց մէջ կզած տնդապար կորիւներուն վրայ առաջարկ յն ըստ մ"տնելու համար գետ պէտք է սպասել:

4. Պերլին, 5 Նայեմբերի 1: Ապրշունեն տակոց Գին
արուած պոշտանագիր կը կը ծանուցանէ, որ Մենաչ-
քոյ իշխանին առած բուրուն նայելով՝ Հոկտեմբեր-
ի 27-ն մինեւ 29-ը երկու թշնամի կողմից այս դիրք
անփոխով թուցեր էր, դաշնաւորաց պաշտօն
ուործ ուղարկելին կը յառաջնաւոր, բայց գեն քաղաքին
մերձաւոր ճագակոցներուն ինդանսթները կարգի
չեն պարած. լույհանարդէս դաշնաւորաց կրակին

ԳԱՂԴԻԱ
ՓԵԹՐԻ ԱՐԱԿԻՐԾ ԽԵ ՏԱՅՏԱԳԱՆԵ ԲԼԵ ԿԱՄԱՐԾ Ա-
ՐԵՍԵԼԻ ԽԵ ԲԱՆԱԿԲԻՆ ՎԻՐԻՆ ՀՐԱՄԱՆԱԿԱՐԲԻՆ ԱՆՀԱմԱՐ
ՎՐՈՎԱԿՑԵՐԸ Վ ԽԵԱԿՑԵՑ ԱՆԴԻ ՀՅԱՆԴՐՈՎՑԵՆԵ ՎԱՀ-
ՊԱԼՈՂ ԳԵՂ ՏԵՐՀԵԼ ԱռԱՋ ԸՐԵՐ, ԵԵ ՎԻՌԱԳԱՆԵՐ
ԲԻՆԱԿԱՐՎ ՈՐ ԽԵՆ ԲԱՆԱԿԲԻՆ ՎՐԱՀՈՒՆԱԿԱՎԵՐՐ ԽԵՐԸ

գծուարա, զինի ու ողի կը գտնեն, իր անհետական
արկդեմ 50,000 ֆրանք սովոր ըլլաց, այս բան-
միներն իրենց հոգացու և խարեւու համար ։ Կան
բարդին խօսին ապելիք Գաղղթացի կոռավարա-

մինչեւը Հիւսիսային բանակին աղ տունձին խնամք
առարկու է : Ամեն մեկ պինու պին ֆանելած գոտի եւ
երկու ծանից, եւ ամեն մեկ զարց դասակին տաք
հաւաց մը եւ երկու խոհանոց արուեցաւ : Դարձելով
մեծափառ կայսրն իր յասուկ ստակովը 30 մետր
երկայն ու 10 մետր լայն երկաթէ վրաններ խաւաբեց,
որունք վառարօնալ կը տարցումն ու զինուորաց ժո-
ղովորան ըրբազու պիտի ծառացինչ Զարց ամեն մեկ
ստակով երեքքակն հաստ աստիճան վրաններ պիտի որ
ուրագին, որոնց մեջը պաշտօնակայիներուն համեր, ու
մեջէ կալ երեքուրը զննուորաց համեմ պիտի որ ծառացի
այս երկրպատէ վրանները 150,000 վրաններն անհի-
նարժեն եւ որպէսնեւու բանակի բաժիններն ի-
նարևից շատ բաժնուած են, անոր համեմ մեծափառ
կայսրն իր ստակովը երեքքակն կոսդքեր շնոր-
հուաւու, որոնք պրը չըսրա անդում բանակին Պուլաննեց
Քերթան կու գտնի : Վանդցմէ զատ ամեն մեկ խում-
անին մեծափառ կայսեր ստակովը 50 համար զբարչ
զբարացած մը տրանեցաւ, եւ ամենի կարգադրանե-
ցաւ, որ շաբաթը մը մը ամեն մեկ բանակատեղը ու
մեջ թատերական տեսարան մը ըլլաց :

ԱՆԳՐԻԱ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՏԵՐՊԻ ՊԻՐԱԿԱՆ

ՀՅՈՒՄԵՆ ԱՆՎԻՆԵԿ է ՀԵՐՏՐԵԿՆ ԽԹԱԳՐԻՔ ՀԱԿԹԵՄ,
ԱՆՔԻ 20/ն այսպէս կը գրեն:

Ա երջին օրերս Ա. Քահանցապետն Աղասոյ և
Արթիշիա շնոր, աս երկու տէղբեր մասընդունա-
աշեն մէծ եւ փառագր համարաչեն Համբետն կամ
համարություն (viaduct) բացուելուն հանդեսին ներ-
կոյ կանուելու համեր: Ես համբան ստուգի հին
ժամանակներու արժանիք գործք մնա է: ի վերաց ուղար-
ակնային քիչ ծախսով շնուռեցաւ: Ա. Հոյը նոյն
ուղի ոհիաբն բազմնեթիւն դառաւ, եւ աս համարա-
կաց զիւրութեան համար շնուռած մէծ գործքին
ոյսովէս յաջողութեամբ ըմբռնալուն համեր իր հա-
նութիւնը յարուեց:

Հիմա Հայութեմների ամսային պարապոյ օրերն ը-
լալով՝ երեկ Ա. Քահանայապետն պրուան մէկ մաս
է, Պաղաք եկեղեցին և մերձակայ աշղբերն ան-
դուց, եւ կեսօրը վանդին ճաշորանը կերպակուր փե-
ռուակ քանի մը հրամիրեցաց Հետ Ակտուեղ, որոց մէջ
մէն Դապղիսի գետապնն ու Մանրալ եւ Փանուր-
պեղ զօրապետերը: Ա. Քահանայապետը սրբի
յիրուան եւ Ըլմայի պատերազմին նկատմանը մանրա-
պնն տեղեկութիւններ ուղեց, առանց ծածկելու
իրավեր եւ անոր դաշնակցաց պաշտպանած գատին

Համար իր ունեցած համարութիւնը՝
Վաճճին՝ առաջ իր յառաջպահ ըստ քամ փր-
եկուն չափազելուն համար յուօսհատելու իրեն
գործակալներէն երկու հոգի հռոմ իսրայէ է, մէն
իրեն դիմում բառե, մէկան այ իրեն գործող:
Անմէ գրամմական օգնութիւն ունին, եւ կ'ըստի մէ
լուսասատեն: Աս գործակարելուր զենքով լցուն
առաջ մէջ գալութեանը կը սպասեն, որն որ նարեւ-
ոյցէն ու Եվթիանթէն զարդ՝ Հռոմի տերութեան

八 集

Աւարտ, 21 Հօդոս : Կոմիտասի կողմէ ու Օսմանեան մշտերին միաբանեցած, որ ամեն պիտի չք ըմբառաւ առ ինդիքսները մինչեւ աւագաստ առվիճ, բացուիլ ու շարպանին, որ ատան որ անսարքակցու գահներ մէջ բրակիան մասնաւութիւններ պիտօք ըլլաւ : Թագու հին այսոր Փառացին հօս հասու եւ բարը ձմեռ պիտի շատանց, ևս աս իրիկուն ամեն շարպան իրիկունները Աթոքա եկեղեցւոյն մէջ կա-

տարու աշակերտ պաշտօնանն ներկոյ պրո-
ֆեցա, եւ բոլոր պահանջորդ գործք ճամփոն վկա-
րքեւ բռնեց : Աղասիի որ ժողովրդ եան սղին նպա-
սիլացին նկատման ըստ զէշ է, գլխաւորաբար իր
մօրը հետ ստէպ թղթակցութիւն ունենալուն հա-
մար : Կը խօսուի նաև որ առ աւուս մէկն Սպա-
նիան թուղ տուր երթալու ու նվազակամ նկը զինք
սպարելու մասց զիայ է եղեր, միայն ներկայ եղաց
պաշտօնաւուելներաւ ըստովս խափանուեր է : Երեկ
չէ առջի օրը արքանեւոց ամիեններիւն մէկան պատճե-
ռաւը է եղեր, «Ինչու Համար զիս կը սախակն որ հա-
մար»՝ պանիսի ժողովրդ եան մը համացը հակուակի
որն որ չէ մէ միայն զիս չխիսեր, հապա զիս կ'առա-
և, գուցէ ներքուս մահ կը սարսանց : Թուզ առն որ
օսար երկիր մը մէջ հոս չքանձ հանդարտութիւնս
գտնեմ : Եւ ով գիտ որ Ապանիսի 1, ուղղովիկո ծ-ք.
ըլլալու որաշուած չէմո՞ւ : «Չոսկիսկութիւնն պար-
տանոյ է, խափարի երջին մասերիմ բորիկամ»՝ զիսա-
լազգուր՝ Պատքեան գաւառներուն՝ ուր որ նկը պատ-
դանս որ ընտրուած է, յայտարարութիւն մը տուաւ,
որով իրենց կը յանձնէ, որ ամեն պարագաներու
մէջ առ հանդարտ մնան, քննի որ իրենց որուու-
թեանց շնորհայիր կոմ շխազունացուիր : Բայց նոյն
յայտարարութեան մէջ բաւական բացարարու եղա-
նակաւ, ապահովուի առաջ չէ նէ՛ զէի ինչըց տակ
կը չդէ հիմնակուան ցեղըն ալիրապեալիթեան հա-
ստատութիւնը : Գաւառներէն շարունակ տրունի
գալու վիզ է հարկին պատճառաւ եղած զիւա-
րութեանց համար, եւ որիշ կողմանէ մաքսանեն-
գութիւնը շամանացով արքանի գանձը խիստ կը իրէ:
Տէրութեան գանձը պարապ է, ուր որ որաբարքը
Անգրամերի մէջ գրեթէ 22 միջուն ու էալ շասցաւ:
Պատշաճաւորաց ժողովրդին տմնեն առջի գործքն
ան պիտու որ ըլլաց որ ելու մուրի միջակն այլէնքընելու
հար մը հոգայ, եւ նպին վախճանին համար, մնալուն
որ կը լսուի, եկեւուից պաշտօնեան շատ բաներ
պիտու առաջարիէ : «Գրաւմնոյի մէջ թուլիա-
թանը իսրաւ չուրազ ընկերու վիզ է, որդէն գավթե-
լու ուուազու ժողովրդ եան մը 25,000 հոգւց մէ-
ջն ամեն օր 80 հազի կը մեռնի :

Պաշտոնէից խորհրդակեան մէջ խնդիր եւս որ
արգեաք պատգամաւորաց ժողովը թագուհին ան-
ձամբ պէտք է բանալ, բայց դեռ չորոշուեցու: Պաշ-
տոնէից մէծ մասը կ'ուզէ որ գահաժամանթիւն մ'ըլ-
լցի, եւ երկու դէմ եղաղ պաշտոնաները անտորա-
կոյս պիտի զիշանին: — Ամօցա Զօնին Խիդորի եկե-
ղեցւոյն մէջ՝ հոււժմափ մանողներուն համոր պաշտոն-
եկալու, եւ պաշտոնաները, մէծամի ծնէրը, պահա-
նորդ զօրըը և աղքասցն պահապանները ներկից
էին: Աւագամ ողովն անդամներուն նկատմամբ՝ առցը-
կ'երեւաց, որ շատերը կառարիք միապետական են: Հ
եղեւուից պաշտոնն ան մէծ խնդրութիւն ընելու վրայ-
է, եւ կ'ըսուիք որ պատուագիտ եւքին մէջ ԿՌ միջնուն
ուել եւ կրթութեան եւլքին մէջ 24 միլիոն ռետու-
խնդրութիւն և դոր է: Պաշտոնաները զանազան ո-
րեկրներու ուսուերազիրներ կը հանեն՝ գողիքակա-
նութեանց պիճակն աղեկըլլելու համոր:

Ո՞նք եմ զիշեն կոմիսին (Տօն քարլոսի որդւուն) յայտնութեան տառաց տաղասպառութեան հրատարակութեաւ, որպէս վե հայկաւոր եղան ատեն անհարազատ ցուցուի, խչպէս նաև, մէ որ Գայուղիայի մէջ թագավորածնանին (Prétendant) ըստե կամեերան նոյն յայտնութեանը շատ ազատական երեւնալու ըլլայ : Արդիշ կողմանէն քարդիստները առագու ուղարձն նիստաերան առենք քաշուած պիտի կենան, գոյց գրեկուեմերի մէջ իրենց զրօնը բառուած, որ ատեն որ խեղճութեանը քաթալունիայի, Ալենցիայի մէջ, ու ուրիշ տեղեր սաստիացած ըւլարգ իրենց կողմանիցներն ու զինակիցները կը շատեն, ուր որ զարաց մէկ մասն ալ արձակուելով, 26,000է չոփ կը նուազի :

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՏԵՐԱՊԵՐԻՆ

Պատերէց. 19 Հականիքերի Մերքաղցրական որպեսութիւնը, որն որ մէկ ու հէտ առջիւ վեր ամեն անոնք տնախորժ գեղքերով ու յօւղունքներով տափառվոյ և զած էր, քանի որ աւասարիական զօրքը ներս մտած է, որէ որ կը կարգաւորուի, եւ ամեն մարդ երջանիկ տապացոյի յակնիշալութեամբ շացած է: Ենի իշխանապետն ըրէկ իր կառավարութեան առաջին բարեկարգութիւնը գույնութիւնը ցուցուց: Այլիշ մէկ երկրի մը մէջ չկայ այնպիսի պահանջման քաղցրագիւտ եւ հստակութեան յոցունի նարդիկներու բնույթու պալաջիսի մէջ, ուր որ կալմանկացութեանց իրավու խիստ դիմուրութիւնը յաջողակերուն գործ ունեւ ամիսնեն ալ կը նուռաւցնէ: Այսու ամենայնիւ Ամիրութիւն իշխանապետութիւնն մէծ անոնք բրա, իր նոր պաշտոննեաներուն ընտրութիւնները, որն որ երկրին վիրատորութեանը մէծ դրաւական է: Ներքին գործոց պա-

առնելոյ ընտրուեցաւ Յովհաննէս Աբիմելիկը (յաւ
աշագցի Ելեւմոխ պաշտօնեց), ելեւ մոնից Նիկո-
զառոս Պայմանց, արքարութեան Յովհաննէն Ռողե-
քանից Գիբլիքուքը (յառաջադրոյ տէրութեան ո-
տեսագ պիտի), կրօնի և կրթութեան Յովհաննէն
Քամբիանց, տէրութեան առևելագործը՝ Վղեքանեց
Գոմքից : Առ պաշտօնեցից ցանկնէն հեկեւոց որ իշ-
խանապեան ընտրան թեան տակն այլուց հաշտու-
թեան ու խաղալութեան մնա զրած ըլլոց : Խո-
տանգուն քոնիթ աբուղենաց, որն որ օտար մէծ պաշտ-
ուառան թիւն մ'ուներ, և Խուսաց իշխանութեան
առևել երիբը կը կառավարեր, իր ոռուական զգած-
մանցը համար հրաժարելու պարուարած կ'երեւաց :

Լոյ:

— Մըլուս, իսկի առևու թիւննեալ կարդաւորու-
յու քայ է, Գրիգոր Կիքա իշխանութեանը Հակոեն-
ցիքի ՅՈՒն առանձին շղղենառով զեկո ի Եաց
ճամփայ ելաւ իր իշխանութիւնը նորէն ձեռք առ-
նելու համար : Յառաջ քոնի իր հնո հազնէլլ, տա-
սարիական զօրաց մերին հրամնեատար Թօրոնինի
հոմնը Մըլուսիսի կառավարութեան նորհրդոցն
առ նիւթին քոյ թօւղիդ մը զրեց, զըդ որ Եաց
մէջ ուսնաներէն և զաղցիերէն լեզուաւ եղած Առ-
ուական լուսէն՝ կը հրամարակէ, որան թմրգմա-
նութիւնը հետեւեան է :

Մեծափառ կոյսին, իմ բարձր տէրս, տա տա-
րան Յունիսի Աթու գաշնելով ինք զինք մէծ տիրա-
սացնեմ պարագարեց, որ Աղոքիան և Խո-
տաւիան Օսմանեան կառավարութեան հաւանա-
թեատին իրենց օրդուոր վիճակին մէջ նօրեն
հաստատ, այսպէս ինչպէս որ բարձրագոյն Դանեն
երկու իշխանութեանց կառավարութեան նորհռուած
արտօնութիւններէն յառաջ կու զայ: Խէ՛ Եւ ասրի-
պի կայսերական այբունիքն և թէ՛ բարձրագոյն
Գուռն առ Նորմանիան համեմու համար հարկաւոր
մէպէցին մէրքանիւու երկիրներուն օրինաւոր իշ-
խաններն ետ կանչել և կառավարութեան սու-
ձերն իրենց ձեռքը յանձնել: Ենոք համար սուզա-
գրեալին երկու դոշնակից կառավարութեանց հրա-
մանուուր, զգարաւանին զգարաւան Տէրքից Փաշացին
մէծափառ Սալիմանին գործարակին չետ խօսակցե-
լին ետքը՝ անոր ու իր կողմանէ Աքրա իշխանուն
հրուեր մը խօսերեց, որ Խաջի Ալինան թուզ առ-
լու, եւ Աշ քաղաքն իրեն ու զը գտանալու: Առ-
քազրեալն ասիկա առժամանակինց կառավարու-
թեան ծանուած առեն՝ ձեռք կ'առնու ներկայ ա-
ռիթմէն իր մէծարանը անոր ուղացնելու: 2

Աղքատի առ աւագանք առ առ ցուցը բարու է
Աղքատի այս է. Մշականաչի կայսերական զօրաց
վերին հրամանաւար, ոպարապետի տեղակալ

— Ուստուլէն ամեջյո Տէին Ա-ՀԱՐԵՒԷՆԻ պարէն
իշխան։

"Ա անի միւշիքն մէկ պաշտօնագիրը կը ծանուցանէ որ կարսի ուսմէրկան բանակը՝ Առաջ դէմ յաջող գիրք մնի և առեր: Տաճիկի զորքը պիմիկ ծածկող գերբին փայտ մէջ քաջութեալով յարձակեր խարսիկաները ու ցրուեր է, եւ վրաններ, կահեր ու 20 թնդանութ ծնուք ձկեր է: ուստ զարապես մ'ալ բնիկեր մնաեր է: Հիմա Տաճիկինը միշտաքերզը պաշտիլու միսած են: Առանձին բանակ մը՝ որն որ ամիս մը յատաշ Պոյացիսի քայլ Տաճիկինը դարձակած էր, եթիվանեն յատաշ շարժելու մկան հիմքին պաշտոնմի վերցրներու համար, բայց եռմիւնքան ու նեղ անցքի մը մէջ խաճաւելով մնա կրեցու:

պաշտօնեաներն ու դիմաւար պաշտօնաւութենքը չորս
կողմն առաջ՝ գետապանը շատ միրավ բնագունեցաւ։
Այս տախտի փաշան Կէցին առաջին աստիճանի
ԱՌ ճշուէ կարգը բերած էր։ Ասկէ զատ շուրջ
10,000 ֆրանքի արժէ էր ունեցող պատուհան քա-
րերով զարդարուած քթախտի առափ մաս ալ բե-
րած է, զարդ որ մեծագույն Խուզմանը թնդեադիր
նաև մի հետ իրկած է։ Առաջշան պատուհարքի
պաշտօնեաց Քէհմատ Ամ փաշան ալ առ առաջու
ու կողմն շնորհաւարութեան թուազ զբած է։ Աւելու-
պես Օնանեանք գետապանը հետիւն Փողոցին պարզու
հետ կարգուած Խուզմանին զատերէն ալ բնաց մի
բերած է։ Ըստ ընծան, Ծնն առ քու Անան համեմատ
քանի մի հոգուոտի մի բարեկերեալ կոտրենք է, ինչ-
պէս մնաարքուոյ շաղին, իւ աշեննակ, և այլն։ Դէս-
պանին զարմանան խօսքան էր ծանուցանել բար-
ձրապատի։ Կէցին հոսուանգնեապայտի եղած հար-
իքը, զբն որ իշխանու հւայն խետանիքն ալ առան-
ձն թղթուով մը էր ծանուցաներ։

Ուստի այս քաշան իր դեսպանութեան դործքը
լինեցընելէն, ու անձամբ բարձրագատիւ Պէտքն

Կարծքը Աւելիութեա շքանշանը կոմիելն է տըլ. Թու-
նուզ քաղաքը մուռ, ուր Պէյն պողոտն մէջ ի-
րեն բնակարգ պաօպուստուած էր: Եթէ նորին
ըստքրապարի Պէյն ընդունուեցաւ:

ԱՐԵՎԵԼԻ ՀԱՅ ԽՈՏՔԱՆԱԿ

ԱՐԱՐԱԿԱՆ

11. առաջնորդություն ապահովություններ և առավելացություններ աշխատավոր գործություններ

2

©Star Photo 2014

Առաջնահամար 1800ին Սպառակ մեծերի հին Ալյոստի իշխանությունը կոչուած պահանջուար վաշաբին հրամանաւուար անուանուելով, Խառնուցքէն նոյն առևն Գերմանիայի մէջ պատերազմով բանակը Խառնուեցաւ և Առ պատերազմը թէ Հայքէա Խիբու կորճ անեւց՝ բայց Խառնուեցքի բաւակոն առիթ ունեցաւ իրեն անուն ընդու ։ մեանկ որ մէծափառ կայսրը Մարիա-Թիերել զիայի զինուորական կարգին ասպետական խաջն իրեն տուաւ ։

Պարեթէ հինգ խաղաղութեան տարիներ ասոր յաշորդեցին : Ես ամեն Խառնեցի իր գունզը շարա-
ռնակ կրթելու կը զբացէր : Ասկից եսնա ինք Խ-
տափա վնաց : Խայրը վիճը 180նին Անդամենից
ին զօրաց Հաջորդովետ դրաւ , եւ անոր Խապէսպի
մէջ գործ երու ընդարձակ սահմանը ցուցուց : Հաղիւ-
թէ քանի մը շարաբն անցած էր , Ա-աւելցի նորէն
խապայի մէջ յաշող պատերազմ՝ մ'ունեցաւ Ա՛-
զեամին եղեւը Քաղաքի քրավ , որուն մէջ Օդա-
տօսի 25ին , 30ին ու 31ին իջնամեցն ետեւէն վո-
զեց , և հրաման ընդունեցաւ որ Կաղջիացոց Մար-
տին Հրամանառարին գէմ երթայ , արն որ Մուր գէ-

ամին ձերին մէջ կը պացի վայցէն յառաջ կու պար։
Վախիքաղես իր զուբը շարժեց, եւ օրիսավ Մար-
գուրէ կեցաւ, և ապացէն Քէօրմէնս (Հունգարիայի
մէջ) տանօղ Տամանտերը բանեց։ Վաղցիացիք Եւ-
սորիացոց շարժումնեն խուսած՝ անմիջապէս մէք-
նակամ կրացէն եւս քաշուհցան։ Գիտադպադարն առ
1805ին Գեկունմքերի 26ը Ոթեզսուրկի խաչը-
զու մինչը պատճ բազմին վերջ տուին։ Առաջեցիք
հազարացեան կոմինը զարձեալ Աթէնսն եկաւ, եւ
հասացաւ թեամբ առանձին համարութեամբ։

1809წნ պատերազմով անդամ յ' ալ Աւտորիս
իր զօրաթիւնը ցուցաց, որուն մէջ Կարգախ առքի-
զուքար զիմուռը բանակին հրամանաւարը էր : Ուա-
սեցքի հազարապետ կամնը, առ դիմուռը բանակին
զօրաց հինգերորդ բաժնին մէջ մաս, որուն հրա-
մանաւարը Լուդովիկոս արքիվուրոն էր . Համ քա-
միցքին, որն որ վերջուպահ զօրքին վրան էր, առև-
սուշ թշնամուցն ազէկ գլմ դրու, ու զարմանափի-
քաջութիւն, հաստատութիւն ու խօհեմութիւն ցու-
ցուց : 1809წն Յունիսի 1ին սպարապետի տէղակայ-
տնուանուեցաւ, եւ զօրաց հինգերորդ բաժնին չըր-
րորդ բաժնին անդուռ, որուն հրամանաւարը Խոզեն-
պէտի իշխանն էր . Համ այ ան աստիճանի մէջ անձնա-
հանեց, որ շատ պատերազմներու մէջ Կարուս ար-
քիվուքն իրեն կուտարեալ շնորհակարգութիւն ցու-
ցուց : Եզն արքիվագործ Ռամոնցըին վայ խօսած
ասեն, կըսէ թէ պատերազմի մէջ իր սրաւու ե-
ռանցն ու վինուորական տաղանդները ցուցուց : Ու-
նտիպա կայսրն ալ անոր արքիւնը հանձնալով
դինը պատուեց՝ պատերազմի արքունի Խորհրդա-
կան ըներգով, ու առէ հուն ուրիշ պատիւներէ
զուս Մարիս-Թէրի վիայի Կարգին հրամանաւար ա-
նոն անելուց :

Արբ որ 1813ին, Օդ առաօտ 12ին լուսարիս Նոր Հեն Կամփունին գեմ պատերազմ հրաւարավեց, Առանցքի ուղարկութեան հոմանը զբան է դառ այս բանահիմու պաշտամական նախարարութեան, որուն հրամանառը հայրեամբ այս մէջ նարուս Ծալոցը պատերէ իշխաններ, որն որ պատերազմի վրայ ուղարկութեան առած առևն, Բանահիմու ուղարկութեան ու գաղաքական շահագործութեան շահագործութեան համար առաջնային է Առաջնային Համայնք Աղեքուանդը Առաջնային Կայսրութեան կուրքը Ա. Ընդայսի առաջնին կարգի պատաման պատաման:

1813წის Հակոբ Ֆերի 16ին, 1815 ու 1915 օրերն ուն հաշվառությանը պատերազմին զիքըն Են՝ որուն մէջ կես միլիոնն աւելի որաշերազմակներ, ամէն անուած ազգերն ու լեզուներն իրարու զեմ ճակատեցան։ Հաղորդությունների և աշխարհի պարփառ ներուն աշխին իրենց պանուակն արի։ Նը ժամփեցին, Ա-ասեցքին ու հոս Փրառորեալիներուն մէջ կը գտնաւէր։ Պատերազմի որձանազմին մէջ կը պատճենի որ սովորապեսի տնկակոյ Արաւելը կոնն իր շրջահամաց մարմնեալուն ու իր աշխա-

